

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ф.н. Румяна Димитрова Танкова
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „професор“
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3.
Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по руски език)

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 39 от 02.05.2023 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Руска филология“ към Филологически факултет, като кандидат участва доц. д-р Надя Петрова Чернева от катедра „Руска филология“ към Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Общо представяне на процедурата:

Със заповед № РД-21-1600 от 31.07.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПУ по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по руски език), обявен за нуждите на катедра „Руска филология“ към Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

За участие в обявения конкурс е подал документи **единствен кандидат**:

доц. д-р Надя Петрова Чернева от катедра „Руска филология“ към Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от доц. д-р Надя Чернева комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, както и със ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане и включва следните документи:

1. молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса;
2. автобиография по европейски формат;

3. диплома за висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“;
4. диплома за образователна и научна степен „доктор“;
5. диплома за академична длъжност „доцент“;
6. списък на научните трудове;
7. копия от публикациите на научни трудове;
8. справка за спазване на минималните национални изисквания;
9. декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
10. анотации на материалите по чл. 76. от ПРАСПУ (на български и руски език);
11. самооценка на приносите;
12. списък на цитиранията;
13. удостоверение за трудов стаж;
14. документи за учебна работа;
15. документи за научноизследователска дейност;
16. други документи (дипломи и сертификати от курсове за повишаване на квалификацията, участия в научни форуми, награди и др.).

Кандидатът, доц. д-р Надя Чернева, е приложил за участие в обявения конкурс общо 16 научни труда: 1 монография (Лингводидактологични пространства на културния диалог. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2023, 174 с., ISBN 978-619-202-875-6) и списък на 15 научноизследователски разработки – 12 статии по специалността на обявения конкурс и 3 извън проблематиката на конкурса. Разпределението на научните трудове по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е както следва: 1 монография, издадена в България, 11 статии по специалността на конкурса, публикувани в страната, всяко от тях в издание, реферирано в Web of Science; 2 статии по специалността на конкурса, публикувани в чужбина, 3 научни разработки извън специалността на конкурса, публикувани в чужбина. Описаните по-горе оригинални научни трудове не са използвани в предходни процедури за научно или академично израстване.

Отделно от тях, за да даде по-пълна представа за научните си интереси и търсения, кандидатът е приложил и списък на избрани научни трудове, които вече са били използвани при предишни процедури (вж. Списък на научните трудове). Пълният обем на научната работа на кандидата до момента е в размер на 50 заглавия, публикувани в реферирани и специализирани научни издания у нас и в чужбина.

Свидетелство за разпознаваемостта на автора и значимостта на неговите разработки в международен план е представеният списък на цитирания – 6 цитирания в научни издания,

реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни и 22 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране.

Справката за спазване на минималните национални изисквания за заемане на длъжността „професор“ показва, че според наукометрията по различните групи показатели доц. д-р Надя Чернева надхвърля необходимия минимум със значително по-висок брой точки (995).

Общо представяне на кандидата:

Доц. д-р Надя Чернева завършва висше образование в ПУ „Паисий Хилендарски“, дипломиран магистър – специалист по руска филология, преподавател по руски език и литература; с втора специалност - Български език и литература и допълнителна бакалавърска степен – преподавател по английски език. Получава научната степен доктор по филология (PhD) от Държавния институт по руски език „А. С. Пушкин“, Москва, Русия, където защитава дисертация на тема „Семантика и символика числа в национальной картине мира (на материале русской и болгарской идиоматики)“. Доц. д-р Надя Чернева има над 36 години научно-преподавателски стаж и богат професионален опит като учител по руски език и литература в средните училища, университетски преподавател по руски и английски език. Професионалният ѝ стаж в ПУ започва през 1990 г. като хоноруван преподавател, а през 2013 г. заема настоящата си длъжност – „доцент“. Освен с преподавателска и научна дейност, доц. д-р Надя Чернева активно се занимава и с административна работа и ръководство на магистърски програми. Специално внимание заслужава ръководената от нея програма „Методика на преподаването на руски език“. Заемала е редица административни постове на факултетско и университетско ниво (директор на Центъра за руски език и култура, директор на Центъра за езици и култури, директор на Аудио-визуалния център към ПУ, заместник-декан на Филологическия факултет, заместник-ректор на ПУ и др.). Участвала е в 35 национални и международни научни проекта, на два от които е ръководител. Води разнообразен спектър от авторски лекционни курсове (19) и семинарни занятия в ПУ „Паисий Хилендарски“, НБУ, МУ- Пловдив, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, УХТ – Пловдив. Специално внимание заслужават два от лекционните курсове – „Компетентностен подход и иновации в образованието“ и „Текстът като лингводидактическа единица“, които са пряко свързаните с профила на обявения конкурс и са основание за висока оценка на педагогическата дейност и приноси на кандидата.

Доц. д-р Надя Чернева е доказан специалист с научни интереси в областта на методиката и лингводидактиката, лингвокултурологията и интеркултурната комуникация, който непрекъснато продължава да се усъвършенства чрез международни специализации, и който е желан международен лектор, изнасял лекции в университетите в Гент (Белгия), Сорбона-4 Париж (Франция), Лисабон, Португалия, Флоренция, Болоня, Милано (Италия), Сегед (Унгария), Санкт-Петербург и Москва (Русия).

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Представеният хабилитационен труд на кандидата – монографията „Лингводидактологични пространства на културния диалог“, Пловдив, УИ „Паисий Хилендарски“, 2023 г. ISBN 978-619-202-875-6 е първото за България комплексно изследване върху лингводидактологичния потенциал на руската лингвокултура и изкуство в методиката на преподаване на руския език като чужд. Темата е иновационна и значима не само за България, но и в международен план. В монографията са проследени актуални образователни технологии, добри практики и авторски предложения, които могат да бъдат пренесени и имплементирани в чуждоезиковото обучение, независимо от конкретния език. По глави са описани авторските наблюдения върху межкултурните тренинги, лингводидактологичния потенциал на изкуството за развиване на емоционална интелигентност, теорията за културния диалог и осъществяването му чрез изучаването на квазисимволите. Правят впечатление яснотата на изказа, логиката на структуриране и умелото съчетаване на теоретични изводи със споделяне на практически опит. Предложените от автора иновационни технологии имат подчертан межкултурен характер и не само са в унисон със световните тенденции, но и отговарят на нуждите на съвременното общество, като насърчават ученето чрез личен опит, диалог и толерантност. За първи път са систематизирани многогодишните изследвания на кандидата върху дидактическия потенциал на изкуството, използването на което позволява обучаемите да бъдат изведени от „стерилната“ и рамкираща мисленето класическа форма на езиково обучение, да се активира творческото начало у тях и да бъде разгърнат потенциалът на кинетичната им памет. Като изключително приноси от методическа гледна точка открояваме предложения от доц. Н. Чернева авторски межкултурен тренинг и идеята за по-широко застъпване на т.нар. емоционална интелигентност в обучителния процес.

Представеният хабилитационен труд е безспорно иновативно, оригинално, многоаспектно научно изследване, което може да бъде полезен материал не само за

методисти, но и за изследователи в сферата на межкултурната комуникация и лингвокултурологията.

Монографията надгражда и обобщава дългогодишния изследователски и практически опит на кандидата, апробиран и в представените по процедурата на конкурса научно-изследователски разработки (15, от които 12 по специалността), публикувани в престижни национални и международни научни издания. Изследванията на доц. д-р Надя Чернева са задълбочени, иновативни и имат висока практико-приложна стойност.

Представените научни разработки могат да бъдат разпределени в три категории проблематика:

1. Вербализация на културната памет през призмата на лингвокултурологията и прецедентологията;
2. Лингводидактологичен потенциал на културата и изкуството;
3. Межкултурна комуникация, интеркултурното образование и формиране на межкултурна компетентност.

Така обобщените в представените тематични полета научни разработки показват разностранността на кандидата като учен и широкия му спектър от познания и интереси, а освен това способността му да открие връзка между тях и да насочи потенциала им за целите на методиката на обучение по чужд език.

Споделяме мнението на кандидата за научно-практическите приноси от продукцията, подробно описани в „Самооценка на приносите“, като към тях искаме да добавим и още един – надежливост на предложените технологии, което ги прави подходящи за работа в многоезична аудитория.

3. Критични забележки и препоръки

Нямам съществени критични забележки и препоръки към предоставените административни документи, научните разработки и формулираните от кандидата научни приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Пакетът от административните документи, приложеният хабилитационен труд и научни разработки и допълнителните материали, представени от доц. д-р Надя Чернева за участие в обявения конкурс, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на

академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Наукометричните показатели са детайлно и достоверно отразени в приложената справка и надхвърлят минималните изискуеми от закона. Кандидатът е представил значителен брой оригинална научна продукция, неизползвана при предишни процедури и апробирана в наши и чуждестранни издания, реферирани в световни научни бази (WoS). Теоретичните разработки имат висока практическа приложимост в учебната работа. Всички представени трудове са надлежно анотирани, а научните приноси са изложени ясно и добросъвестно от кандидата. Високата научна и преподавателска квалификация на доц. д-р Надя Чернева е несъмнена и ценена както в страната, така и извън нея.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и практико-приложни изводи, имам всички основания да дам висока оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологически факултет за избор на доц. д-р Надя Петрова Чернева на академичната длъжност „професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по руски език).

04.09.2023 г.

Изготвил становището:

проф. д.ф.н. Румяна Танкова